

DIAGNOZA

SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY OSTRÓDA

3

Gospodarka, rynek pracy i turystyka

Spis treści	
3.1.	Liczba, wielkość i rodzaj podmiotów gospodarczych 2
3.2.	Struktura przestrzenna przedsiębiorczości – wg miejscowości 6
3.3.	Dominujące branże gospodarki 8
3.4.	Wskaźniki przedsiębiorczości 11
3.5.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo 15
3.5.	Turystyka 16
3.7.	Tereny inwestycyjne 20
3.8.	Rynek pracy i bezrobocie 22
WNIOSKI: 3_ Gospodarka, rynek pracy i turystyka 26	

3.1. Liczba, wielkość i rodzaj podmiotów gospodarczych

Liczba i podział podmiotów gospodarczych

Łączna liczba podmiotów gospodarczych na koniec 2024 roku w gminie Ostróda wyniosła 1672. Największą grupę stanowią jednoosobowe działalności gospodarcze (JDG), których liczba wyniosła **1329 podmiotów**, czyli ok. **79,5% całości**. Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej to 343 podmioty (20,5%). W ramach nich sektor publiczny to 20 podmiotów (stabilnie przez cały okres) oraz sektor prywatny – 321 podmiotów (19% całości).

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON w gminie Ostróda	2020	2021	2022	2023	2024
OGÓŁEM	1 378	1 455	1 534	1 601	1 672
1/ osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (JDG)	1 094	1 164	1 225	1 274	1 329
2/ osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, w tym:	284	291	309	327	343
sektor publiczny	20	20	20	20	20
sektor prywatny	262	270	288	306	321

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

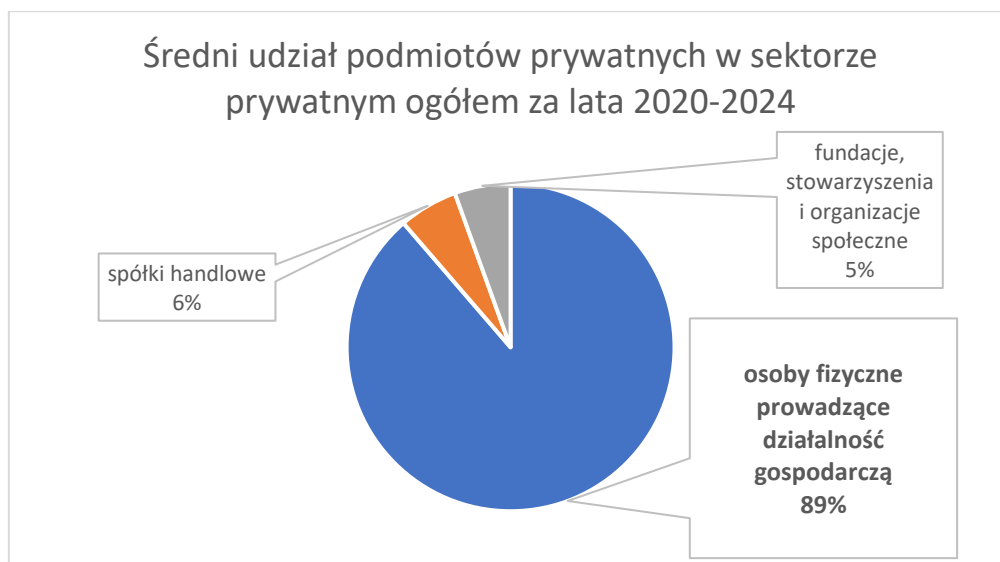
Ogółem w latach 2020-2024 **nastąpił wzrost z 1378 → 1 672 (+294; +21,3%)**. Średnio przybywało **~74 podmiotów rocznie**. Za **~80% całego przyrostu liczby firm odpowiadają JDG**. To główny motor wzrostu 1094 → 1329 (+235; +21,5%). Sektor publiczny stabilny na poziomie 20 jednostek (brak wzrostu). W sektorze prywatnym zwiększenie 262 → 321 (+59; +22,5%).

SEKTOR PUBLICZNY PODMIOTY W GMINIE OSTRÓDA	2020	2021	2022	2023	2024
OGÓŁEM, w tym:	20	20	20	20	20
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	16	16	16	16	16
spółki handlowe	2	2	2	2	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

SEKTOR PRYWATNY PODMIOTY W GMINIE OSTRÓDA	2020	2021	2022	2023	2024
OGÓŁEM, w tym:	1356	1434	1513	1580	1650
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1094	1164	1225	1274	1329
spółki handlowe	68	74	84	87	90
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	4	4	4	3	2
spółdzielnie	1	1	1	1	1
fundacje	11	10	12	13	14
stowarzyszenia i organizacje społeczne	59	62	63	71	74

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

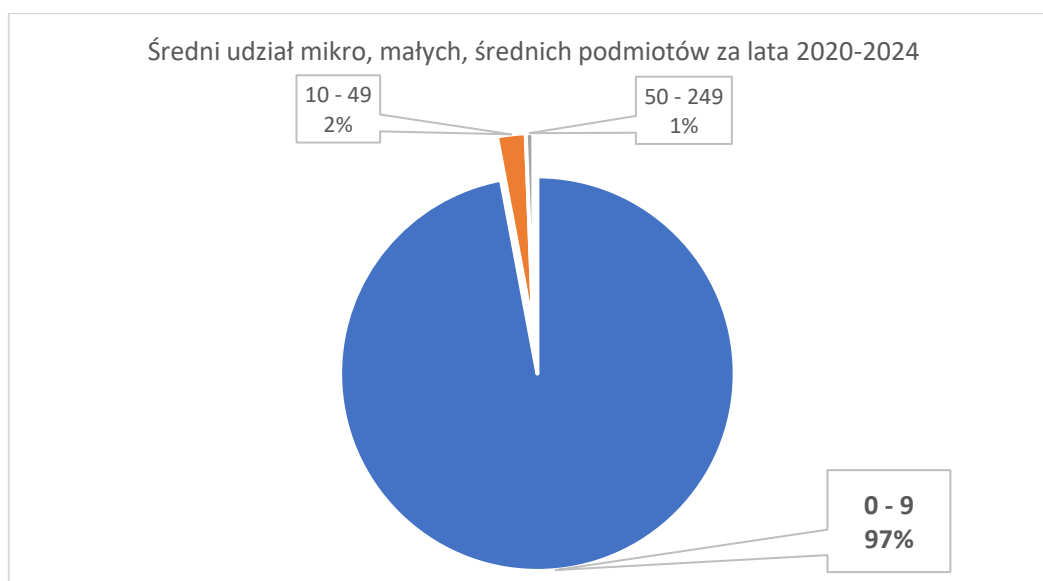
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Podmioty wg klas wielkości (liczba osób zatrudnionych)

W gminie od lat **zdecydowanie dominują mikroprzedsiębiorstwa** zatrudniające do 9 osób. Stanowią one 97% wszystkich podmiotów.

LICZBA PODMIOTÓW OGÓŁEM WG LICZBY OSÓB ZATRUDNIONYCH	2020	2021	2022	2023	2024	DYNAMIKA / KIERUNEK
OGÓŁEM	1 378	1 455	1 534	1 601	1 672	+294 (+21,3%)
0 – 9 zatrudnionych	1 333	1 409	1 487	1 554	1 626	+293 (+22%) praktycznie całość przyrostu ogólnego
10 – 49 zatrudnionych	35	36	36	36	36	+1 firma (+2,9%) stagnacja
50 – 249 zatrudnionych	9	9	10	10	9	brak trwałego wzrostu
1000 i więcej zatrudnionych	1	1	1	1	1	stałe 1 podmiot (0,1% całości)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Gmina Ostróda to typowa gospodarka oparta na mikrofirmach (ponad 97% podmiotów). Ich rola rośnie. Mimo ogólnego przyrostu przedsiębiorstw nie zanotowano wzrostu w segmencie małych i średnich firm. Liczba podmiotów zatrudniających powyżej 10 osób praktycznie się nie zmienia. Lokalna gospodarka jest bardzo rozdrobniona i oparta na małej skali działalności. Rynek pracy opiera się raczej na mikroprzedsiębiorcach niż na lokalnych „lokomotywach zatrudnienia”. Obecność jednego dużego pracodawcy (1000+ osób) stabilizuje rynek, ale nie zmienia się od lat.

Podmioty według formy prawnej

W gminie Ostróda występuje **wyraźna dominacja JDG**. Jednoosobowe działalności gospodarcze to prawie 80% wszystkich podmiotów. W latach 2020-2024 nastąpił wzrost znaczenia spółek kapitałowych – **głównie sp. z o.o.**, co pokazuje profesjonalizację i chęć ograniczania ryzyka osobistego przedsiębiorców. Nie bez znaczenia były także zmiany ustawowe w roku 2022-2023, tzw. Polski Ład, który spowodował rekordowe wyrejestrowania JDG i jednocześnie większe zainteresowanie spółkami kapitałowymi – głównie spółki z o.o. których w kolejnych latach jest coraz więcej przy jednoczesnym wolniejszym przyroście JDG.

Spółki osobowe tracą znaczenie – coraz rzadziej wybierane, prawdopodobnie zastępowane przez spółki z o.o. Nastąpił spadek liczby spółek z inwestorami zagranicznymi (malejący udział kapitału zagranicznego), co może wskazywać na brak dużej atrakcyjności gminy dla obcego kapitału.

PODMIOTY W GMINIE OSTRÓDA WG FORMY PRAWNEJ	2020	2021	2022	2023	2024
JDG – jednoosobowa działalność gospodarcza	1 094	1 164	1 225	1 274	1 329
SPÓŁKI HANDLOWE ogółem, tym:	72	77	87	90	94
spółki handlowe - z udziałem kapitału zagranicznego	4	4	4	3	2
spółki handlowe kapitałowe, tym:	63	69	78	83	87
spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	61	67	76	81	84
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	4	4	4	3	2
spółki akcyjne	2	2	2	2	2
proste spółki akcyjne	0	0	0	0	1
spółki handlowe osobowe, tym:	9	8	9	7	7
spółki jawne	5	5	5	4	4
spółki komandytowe	2	2	3	2	2
spółki komandytowo-akcyjne	2	1	1	1	1
SPÓŁKI CYWILNE	45	45	46	46	47
SPÓŁDZIELNIE	1	1	1	1	1
FUNDACJE	11	10	12	13	14
STOWARZYSZENIA i podobne organizacje społeczne	59	62	63	71	74

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W latach 2023-2024 odnotowano **dynamiczny wzrost liczby NGO** (fundacje, stowarzyszenia) 59 → 74 (+25%). Wyraźny wzrost w 2023 r. – aż +8 nowych rejestracji. Obszar dynamicznie się rozwija – rośnie rola organizacji pozarządowych w życiu gminy.

Duża rotacja JDG – wiele nowych rejestracji, ale też wysokie wyrejestrowania, co oznacza, że przedsiębiorczość indywidualna jest dynamiczna i podatna na zmiany rynkowe.

WYBRANE PODMIOTY W GMINIE OSTRÓDA WG FORMY PRAWNEJ – SEKTOR PRYWATNY	2020	2021	2022	2023	2024
OGÓŁEM podmioty prywatne	1 356	1 434	1 513	1 580	1 650
OGÓŁEM – NOWOZAREJESTROWANE	130	126	114	127	127
OGÓŁEM – WYREJESTROWANE	57	54	64	79	78
JDG – NOWOZAREJESTROWANE	125	124	107	115	113
JDG – WYREJESTROWANE	50	50	59	72	74

FUNDACJE – NOWOZAREJESTROWANE	0	0	1	0	1
FUNDACJE – WYREJESTROWANE	0	1	0	0	0
STOWARZYSZENIA i podobne organizacje społeczne – NOWOZAREJESTROWANE	2	3	2	8	3
STOWARZYSZENIA i podobne organizacje społeczne – WYREJESTROWANE	0	0	1	1	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Najwięcej JDG sekcjach/branżach:

- ⇒ budownictwo (F) – największy sektor: 262 → 304 JDG, ok. 23% całości
- ⇒ handel; naprawa pojazdów (G) – 175 → 209, ok. 16% JDG
- ⇒ przemysł przetwórczy (C) – 137 → 167, ok. 13%
- ⇒ działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (M) – 101 → 124, ok. 9%

Razem te branże skupiają ponad 60% wszystkich JDG.

Najwięcej spółek handlowych sekcjach/branżach:

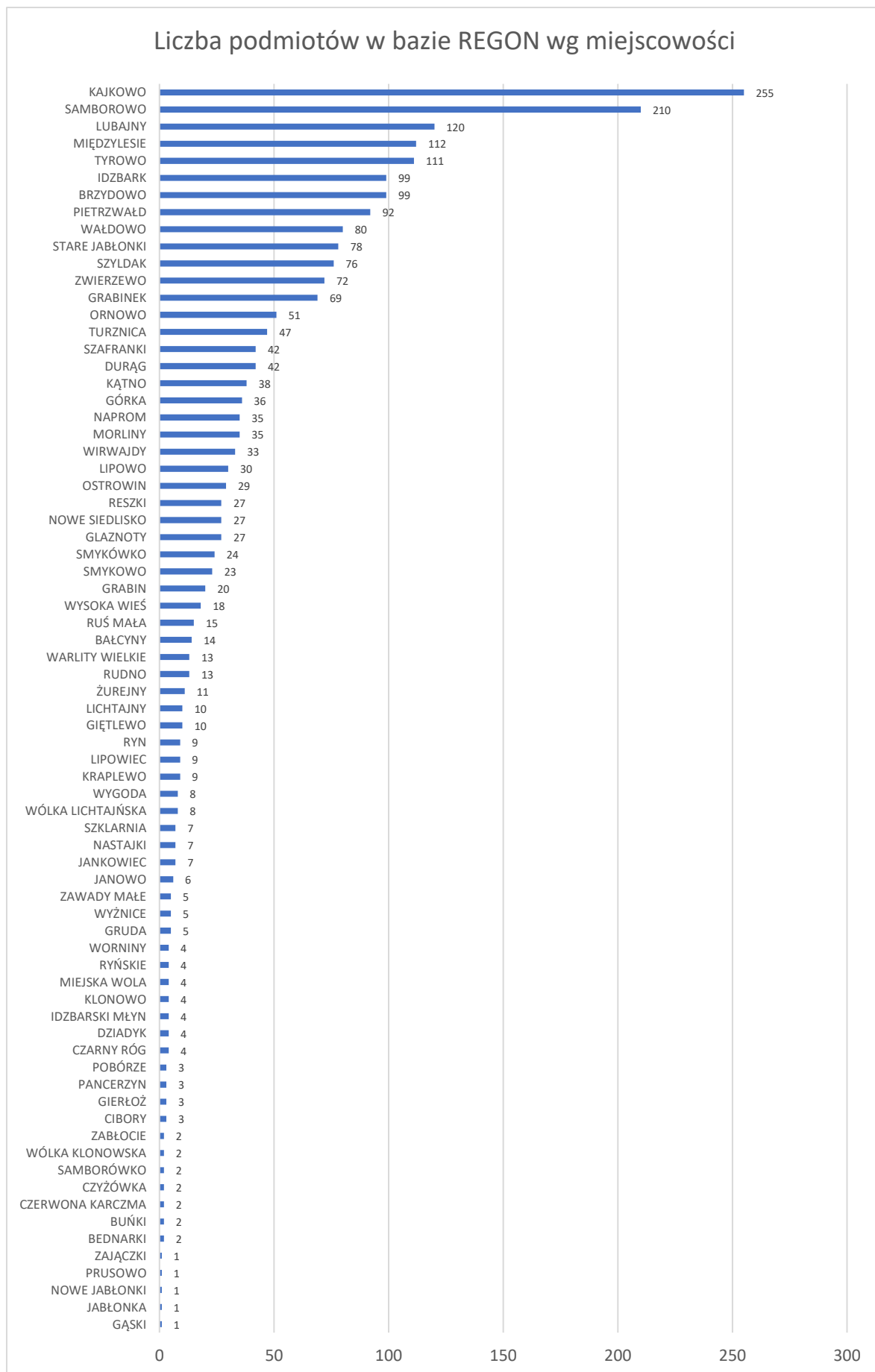
- ⇒ przemysł przetwórczy (C) – 13 → 17 spółek
- ⇒ budownictwo (F) – 8 → 16 spółek → **wzrost 100%**
- ⇒ handel (G) – 12 → 19 spółek
- ⇒ transport i gospodarka magazynowa (H) – 6 → 8 spółek

Najwięcej spółek cywilnych w sekcjach/branżach:

- ⇒ handel (G) – 10 spółek cywilnych (21% całości)
- ⇒ przemysł przetwórczy (C) – 8 spółek (17%)
- ⇒ gastronomia (I) – 7 spółek (15%)
- ⇒ budownictwo (F) – 6 spółek (13%)

3.2. Struktura przestrzenna przedsiębiorczości – wg miejscowości

Lokalizacja i wielkość miejscowości mają ogromne znaczenie dla rozwoju biznesu w gminie. Przedsiębiorczość koncentruje się w dużych wsiach i przy głównych trasach komunikacyjnych. **Najwięcej firm** w gminie Ostróda znajduje się w dużych miejscowościach: Kajkowo (255), Samborowo (210), Lubajny (120), Międzylesie (112), Tyrowo (111), Idzbark (99), Brzydowo (99), Pietrzwałd (92). Te miejscowości łączy dobra dostępność komunikacyjna (bliskość Ostródy, drogi krajowe/ekspresowe), większa liczba mieszkańców, infrastruktura społeczna. W największych wsiach – funkcjonują tu sklepy, usługi, firmy budowlane i transportowe, warsztaty, drobny przemysł. **Najmniej firm** znajduje się w małych osadach. Poniżej pięciu podmiotów w miejscowościach: Gąski, Jabłonka, Prusowo, Bednarki, Samborówko, Klonowska Wólka. To są bardzo małe wsie o charakterze rolniczym, często peryferyjne, ze słabą infrastrukturą i małą liczbą mieszkańców.

Poza samą lokalizacją (bliskość Ostródy, dróg krajowych, węzłów komunikacyjnych), znaczenie dla rozwoju przedsiębiorczości mają także:

- ⇒ **liczba ludności i gęstość zaludnienia:** większe wsie = większy rynek lokalny (więcej klientów, pracowników); małe miejscowości nie generują popytu na różnorodne usługi → dominuje rolnictwo
- ⇒ **infrastruktura transportowa:** Kajkowo, Samborowo, Tyrowo, Międzylesie położone przy drogach krajowych i wojewódzkich, blisko Ostródy. To zwiększa dostępność do klientów i dostawców.
- ⇒ **bliskość miasta Ostróda:** miejscowości w bezpośrednim sąsiedztwie. Kajkowo, Tyrowo, Lubajny) mają znacznie więcej podmiotów niż wsie peryferyjne. Część firm świadczy usługi na rynek miejski.
- ⇒ **tradycja i specjalizacja:**
Samborowo – lokalny ośrodek z funkcjami usługowymi, szkolnymi, przemysłowymi
Pietrzwałd – rozwinięta turystyka i agroturystyka
Morliny – duże przedsiębiorstwo przetwórstwa mięsnego
- ⇒ **turystyka i atrakcyjność krajobrazowa**
Stare Jabłonki, Kątno, Warlity – więcej podmiotów związanych z gastronomią, zakwaterowaniem, rekreacją – efekt atrakcyjności turystycznej
- ⇒ **dostęp do internetu, zaplecze usług publicznych**
wsie z lepszą infrastrukturą techniczną i społeczną (szkoły, ośrodki zdrowia, sieci handlowe) stwarzają warunki dla rozwoju firm.

Lokalizacja + ludność + funkcja gospodarcza/turystyczna terenu, to trzy kluczowe czynniki rozwoju przedsiębiorczości w gminie Ostróda.

3.3. Dominujące branże gospodarki

W sektorze publicznym gminy Ostróda funkcjonuje **20 podmiotów w czterech sektorach.**

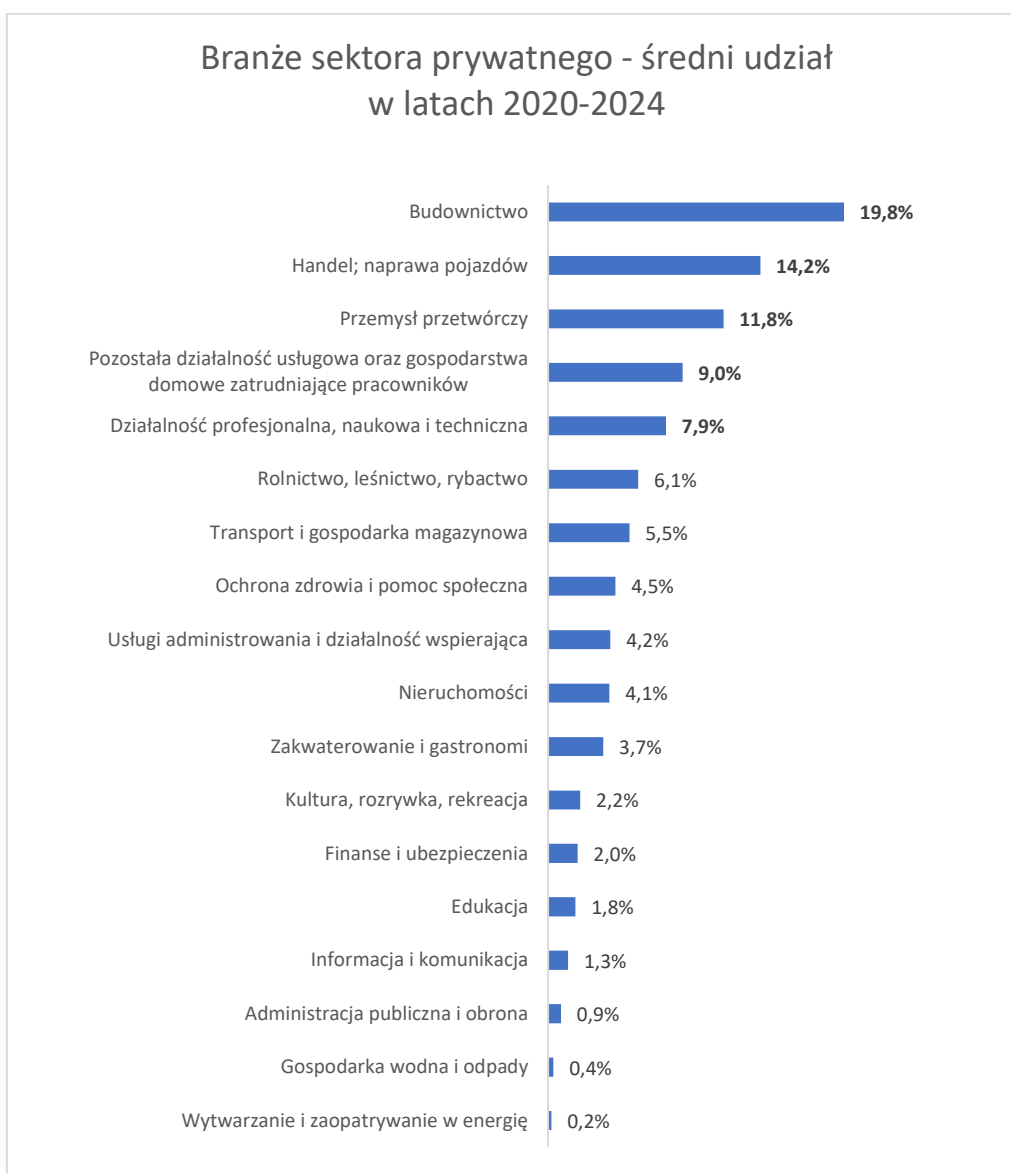
PODMIOTY SEKTORA PUBLICZNEGO WG BRANŻ		2020	2021	2022	2023	2024
sekcja	OGÓŁEM, w tym:	20	20	20	20	20
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, rybactwo	2	2	2	2	2
Sekcja E	Gospodarka wodna i odpady	1	1	1	1	1
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona	1	1	1	1	1
Sekcja P	Edukacja	16	16	16	16	16
Sekcja R	Kultura, rozrywka, rekreacja	1	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W sektorze prywatnym, na koniec roku 2024, w gminie Ostróda funkcjonowało **1650 podmiotów w 18-stu sektorach.** Sektor prywatny jest głównym motorem lokalnej gospodarki, odpowiada za większość nowych rejestracji podmiotów. Największe pięć sektorów obejmują **~63% całego sektora prywatnego** w gminie Ostróda. Są to:

- 1/ **Budownictwo (F)** 19,8% – największa branża
dynamika 262 → 326 (+24%)
stabilny rozwój, popyt na usługi budowlane i inwestycje
- 2/ **Handel, naprawa pojazdów (G)** 14,2%
dynamika 195 → 237 (+22%)
silny, ale umiarkowany wzrost w stosunku do budownictwa
- 3/ **Przemysł przetwórczy (C)** 11,8%
dynamika 158 → 192 (+22%)
regularny wzrost, wspiera dywersyfikację gospodarki.
- 4/ **Pozostała działalność usługowa (S i T):** 9,0%
- 5/ **Działalność profesjonalna, naukowa, techniczna (M):** 7,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

PODMIOTY SEKTORA PPRYWATNEGO WG BRANŻ		2020	2021	2022	2023	2024
sekcja	OGÓŁEM, w tym:	1 356	1 434	1 513	1 580	1 650
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, rybactwo	89	90	92	91	94
Sekcja C	Przemysł przetwórczy	158	168	182	187	192
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię	2	3	3	4	5
Sekcja E	Gospodarka wodna i odpady	6	6	5	5	5
Sekcja F	Budownictwo	262	290	300	317	326
Sekcja G	Handel; naprawa pojazdów	195	201	216	224	237
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	76	82	85	83	85
Sekcja I	Zakwaterowanie i gastronomi	51	56	54	56	62
Sekcja J	Informacja i komunikacja	12	16	22	27	24
Sekcja K	Finanse i ubezpieczenia	27	24	29	32	37
Sekcja L	Nieruchomości	60	61	64	63	62
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	108	113	117	128	130
Sekcja N	Usługi administrowania i działalność wspierająca	54	57	62	69	73
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona	13	13	13	13	13
Sekcja P	Edukacja	24	25	28	30	31
Sekcja Q	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	62	66	68	69	75
Sekcja R	Kultura, rozrywka, rekreacja	28	30	32	33	40
Sekcje S i T	Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	124	128	136	141	151

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Najbardziej przyszłościowe kierunki dla rozwoju przedsiębiorczości w gminie Ostróda – sektory „gospodarki wiedzy” z najwyższą dynamiką:

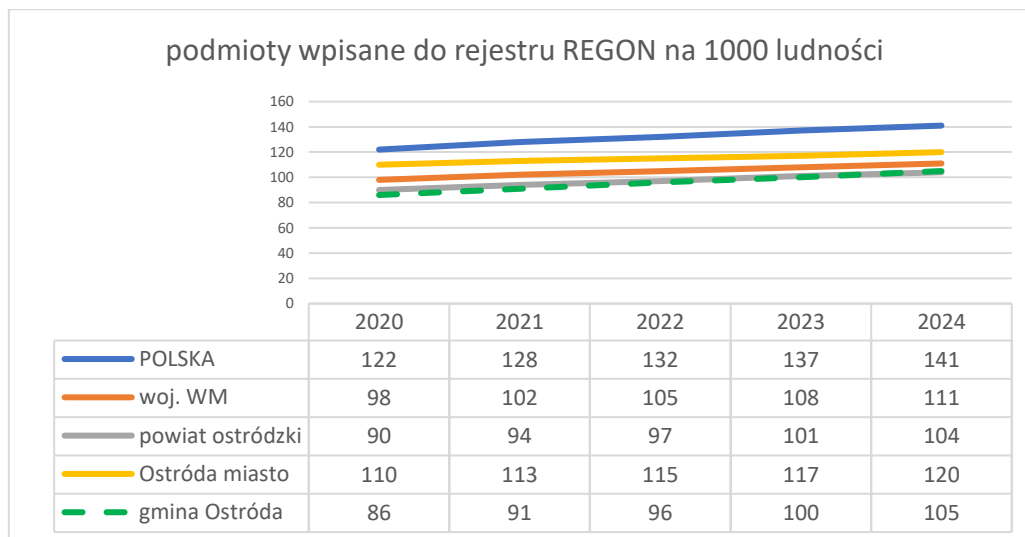
- ⇒ informatyka i komunikacja
- ⇒ usługi finansowe
- ⇒ działalność profesjonalna.

Usługi społeczne, zdrowotne, edukacyjne i rekreacyjne zwiększają znaczenie. Świadczy to o dywersyfikacji i zmianie struktury gospodarki. **Branże tradycyjne (rolnictwo, transport, nieruchomości)** rosną wolniej – ich udział w strukturze spada. **Energia i odpady** mają marginalne znaczenie – rozwój OZE i gospodarki obiegu zamkniętego może w przyszłości zmienić ten obraz, ale w liczbie podmiotów nie widać jeszcze wyraźnego przyspieszenia.

Budownictwo i handel to liderzy, ale w strukturze pojawiają się nowe, szybko rozwijające się sektory usług (IT, profesjonalne usługi, rekreacja, zdrowie). Gospodarka przesuwają się z tradycyjnych branż w kierunku **usług wiedzy i społecznych. Najszybciej rozwijające się sektory (2020–2024):** IT (+100%), kultura/rekreacja (+43%), usługi administrowania (+35%), finanse (+37%), edukacja (+29%). **Rolnictwo i nieruchomości tracą znaczenie**, mimo że są stabilne liczbowo.

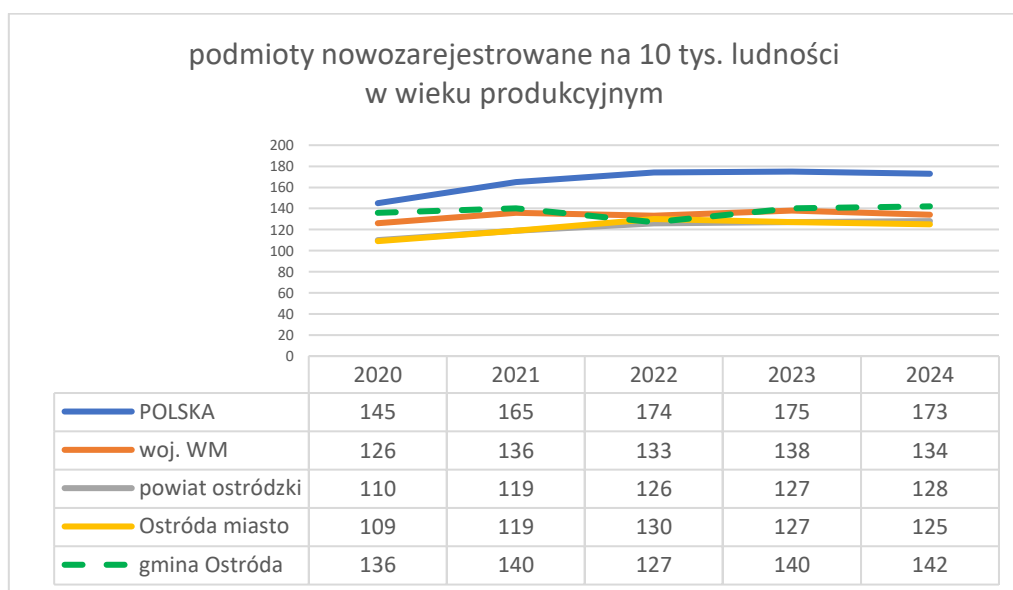
3.4. Wskaźniki przedsiębiorczości

Gmina Ostróda ma najniższy wskaźnik liczby podmiotów na 1000 mieszkańców, ale **największe tempo wzrostu** (2020–2024). Zbliży się do średniej powiatowej i wojewódzkiej, a różnica z miastem Ostróda systematycznie maleje. Wciąż jednak pozostaje poniżej poziomu Polski – co oznacza, że lokalna przedsiębiorczość jest w fazie nadrobiania zaległości wobec kraju.

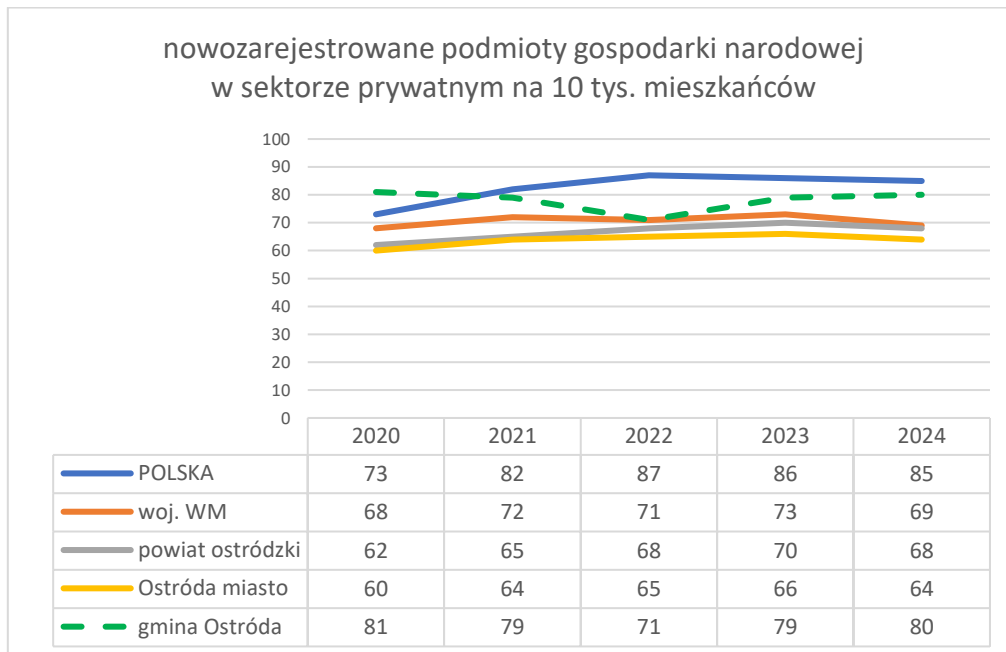
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Pod względem aktywności mieszkańców w wieku produkcyjnym gmina jest liderem przedsiębiorczości w skali powiatu i wyraźnie wyróżnia się na tle miasta Ostróda. Charakteryzuje się **wysoką przedsiębiorczością mieszkańców w wieku produkcyjnym**, mimo ogólnych trudności gospodarczych. Prezentuje relatywnie wysokie wskaźniki – w większości lat powyżej średniej krajowej (PL: 173 w 2024) i wyraźnie powyżej poziomu powiatu (128) i miasta Ostróda (125). Gmina jest nieco powyżej średniej wojewódzkiej.

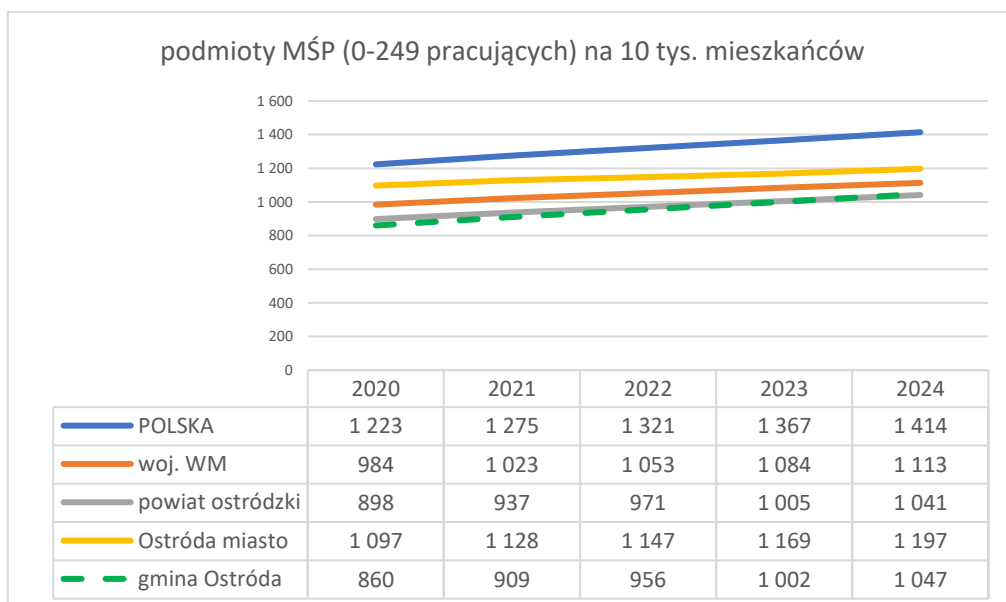

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Dodatkowo Gmina wyróżnia się **dużą aktywnością w rejestracji prywatnych podmiotów gospodarczych** – dużo większą niż miasto i średnia powiatu/województwa. W stosunku do kraju wskaźniki są niższe, ale przewaga nie jest duża. Rok 2022 był krytyczny. Nastąpiły spadki rejestracji (efekt Polskiego Ładu, niepewności, wzrostu kosztów), ale w kolejnych latach nastąpiło odbicie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

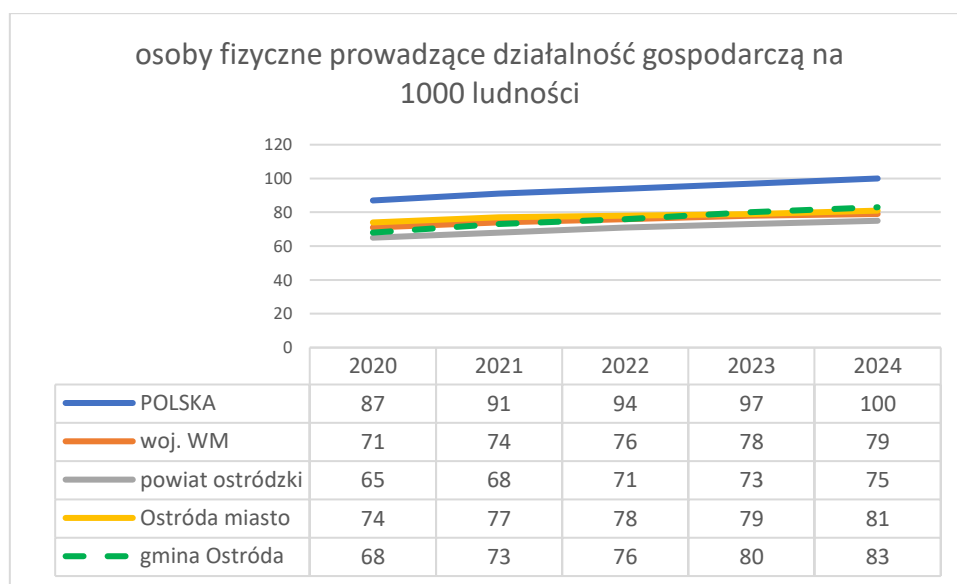
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W latach 2020–2024 **liczba podmiotów MŚP w gminie Ostróda systematycznie rosła**, osiągając **wzrost o ponad 21%**. To **najwyższa dynamika w porównaniu z miastem Ostróda, powiatem, województwem warmińsko-mazurskim oraz średnią krajową**. Mimo że gmina

startowała z najniższego poziomu (860 podmiotów na 10 tys. mieszkańców), w 2024 r. niemal zrównała się ze średnią powiatową. Nadal jednak pozostaje poniżej wyników województwa oraz znacząco poniżej średniej krajowej. Rozwój przedsiębiorczości w gminie ma charakter nadrabiania zaległości, a różnica względem miasta Ostróda systematycznie się zmniejsza. Wzrost wskazuje na rosnącą aktywność mieszkańców oraz poprawę warunków prowadzenia biznesu na obszarach wiejskich. Jednocześnie wyzwaniem jest utrzymanie trwałości nowych podmiotów, aby rozwój nie opierał się wyłącznie na krótkotrwałych JDG. Kluczowe będzie wspieranie większych firm i przyciąganie inwestycji zewnętrznych. Jeśli tempo wzrostu się utrzyma, gmina Ostróda może w kolejnych latach dogonić poziom wojewódzki. To pokazuje, że lokalna przedsiębiorczość znajduje się na ścieżce szybkiego, ale jeszcze nadrabiającego rozwoju.

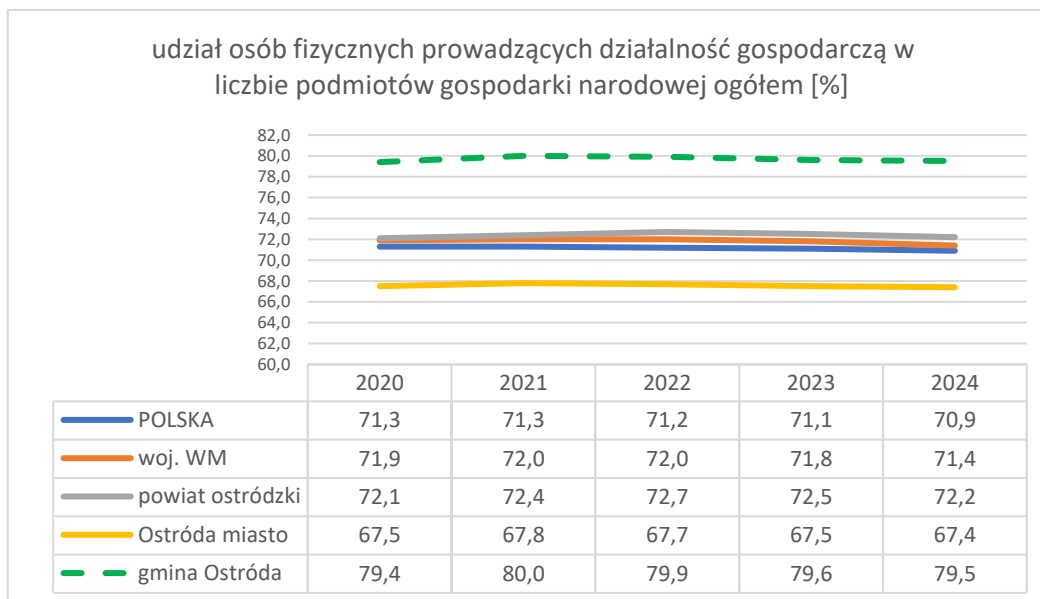
Sytuacja największej grupy przedsiębiorców w gminie – JDG

W latach 2020–2024 w gminie Ostróda wyraźnie wzrósł udział osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą wśród mieszkańców w wieku produkcyjnym – z 11,1% do 13,7%. To wartość zbliżona do średniej wojewódzkiej, choć nadal poniżej średniej krajowej, która w 2024 r. sięgnęła 17,2%. **Szczególną cechą gminy jest bardzo wysoki udział JDG w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych – niemal 80%. To więcej niż w Polsce i znacznie więcej niż w mieście Ostróda, gdzie wskaźnik wynosi tylko 67%. Oznacza to, że lokalna gospodarka gminy jest zdominowana przez mikroprzedsiębiorczość indywidualną.**

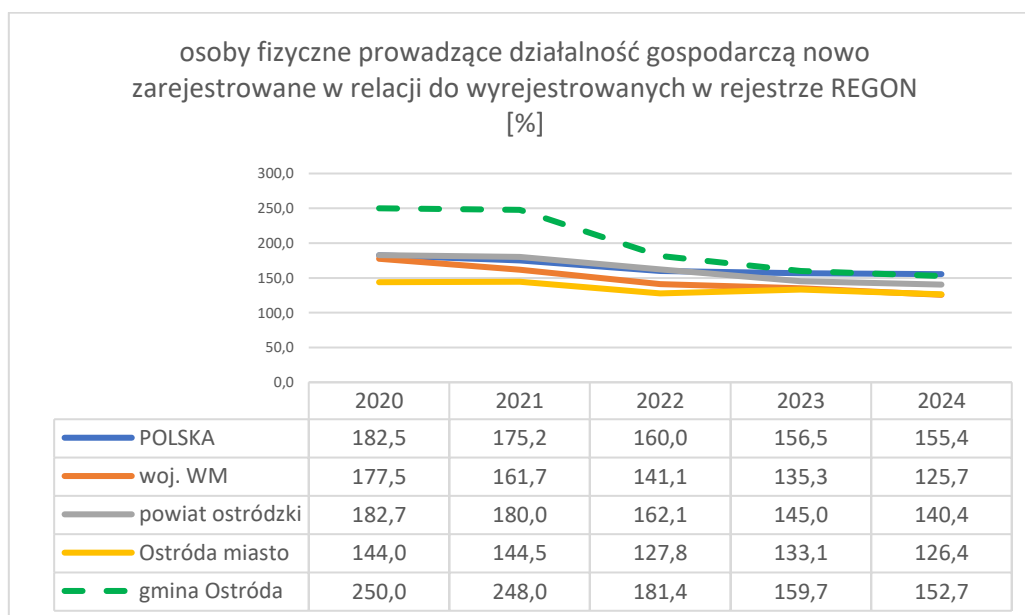
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W latach 2020–2021 obserwowano prawdziwy **boom rejestracji JDG – na każde 100 likwidowanych przypadło nawet 250 nowych**. Od 2022 r. dynamika zaczęła słabnąć, co wiąże się m.in. z wprowadzeniem Polskiego Ładu i wzrostem kosztów prowadzenia działalności. W 2024 r. wskaźnik wyniósł 152,7%, co oznacza spadek, ale wciąż **lepszy wynik niż w województwie i powiecie**.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Liczba JDG na 1000 mieszkańców systematycznie rośnie – z 68 w 2020 r. do 83 w 2024 r. Wskaźnik ten poprawiał się szybciej niż w powiecie i mieście Ostróda, co dowodzi rosnącej przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. Mimo to gmina pozostaje w tyle za średnią krajową (100 JDG na 1000 mieszkańców).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Gmina Ostróda cechuje się bardzo dużym znaczeniem JDG w strukturze gospodarczej, wysoką dynamiką wzrostu w ostatnich latach oraz stopniowym nadrobianiem dystansu do otoczenia. Największym wyzwaniem jest jednak stabilność tej przedsiębiorczości – wiele firm powstaje, ale część szybko znika.

Rozwój w kolejnych latach zależeć będzie od wsparcia dla mikroprzedsiębiorstw i ograniczenia barier podatkowych oraz administracyjnych.

3.5. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo

W latach 2023–2024 w sektorze rolniczym pracowało odpowiednio 583 i 543 mieszkańców, co stanowiło 11,7% i 11,3% wszystkich pracujących – lekki spadek udziału w zatrudnieniu.

Liczba podmiotów Sekcji A wzrosła z 91 do 96, ale ich **udział w ogóle firm spadł z 6,6% do 5,7%**, co oznacza, że inne branże rosły szybciej. Wewnątrz sekcji rośnie dział 01 (rolnictwo): 68 → 75; spada dział 02 (leśnictwo): 19 → 17; a dział 03 (rybactwo) jest zmienny (4 → 2 → 4).

Struktura jest wyraźnie „jednoosobowa”. W 2024 r. **JDG to 83 z 96 podmiotów (≈86%)**, podczas gdy osoby prawne i jednostki organizacyjne utrzymują się na poziomie **13**, a sektor publiczny to stałe **2** jednostki. **Spółki z o.o.** pozostają nieliczne (**6** w 2024 r.) i praktycznie **bez kapitału zagranicznego** (ostatnie wystąpienie w 2020 r.). **Spółki cywilne** są stabilne (**3**), a **spółdzielnie** – jedna przez cały okres.

PODMIOTY GOSPODARCZE Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2020	2021	2022	2023	2024
Podmioty wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych OGÓŁEM Sekcja A	91	92	94	93	96
udział podmiotów sekcji A w podmiotach ogółem	6,6%	6,3%	6,1%	5,8%	5,7%
sekcja A dział 01	68	70	72	74	75
sekcja A dział 02	19	19	18	17	17
sekcja A dział 03	4	3	4	2	4
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji A	78	81	82	81	83
osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej wg sekcji A	13	11	12	12	13
sektor publiczny	2	2	2	2	2
spółki handlowe, kapitałowe → spółki z o.o.	7	5	6	5	6
spółki z o.o. z udziałem kapitału zagranicznego	1	0	0	0	0
spółki cywilne	3	3	3	3	3
Spółdzielnie	1	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Rolnictwo w gminie lekko zwiększa liczbę podmiotów, ale jego **znaczenie relatywnie maleje** wobec szybszego rozwoju pozostałych sektorów. Zatrudnienie również delikatnie spada. Kierunek na przyszłość to wzmacnianie wartości dodanej (przetwórstwo, krótkie łańcuchy dostaw), profesjonalizacja (więcej podmiotów kapitałowych) oraz wykorzystanie nisz takich jak: ekologia, agroturystyka i rybactwo.

3.6. Turystyka

Na terenie gminy Ostróda funkcjonuje rozbudowana i zróżnicowana baza noclegowa, obejmująca zarówno obiekty o wysokim standardzie, jak i liczne gospodarstwa agroturystyczne, domki letniskowe oraz apartamenty. Struktura oferty noclegowej ma charakter rozproszony, jednak widoczne są wyraźne koncentracje w wybranych miejscowościach. Największe skupiska obiektów występują w **Kątnie, Starych Jabłonkach oraz w Rusi Małej**. W dalszej kolejności istotną rolę odgrywają miejscowości takie jak **Grabinek, Wysoka Wieś oraz Idzbark**, gdzie oferta noclegowa również jest stosunkowo rozwinięta.

ZESTAWIENIE obiektów noclegowych na terenie gminy Ostróda – w podziale na miejscowości

CIBORY

- Zapach Traw
- Agroturystyka MINI-ZOO

CZARNY RÓG

- Przylesie Dom Turystyczny

CZERWNA KARCZMA

- Salezjański Ośrodek Młodzieżowy "Oratorium Dominik"

DURAG

- MAZUR 84
- MAZUR 35

GLAZNOTY

- Młyn Glaznoty
- Sowia Chatka
- Stokrotka
- Koń na biegunach

GÓRKA

- Pokoje gościnne HAPPY 7

GRABINEK

- Comfort Zone Ostróda DUO
- Comfort Zone Ostróda Apartment1
- Comfort Zone Ostróda BLUE
- Bania na czasie
- Gospodarstwo Agroturystyczne Zagroda
- Gospodarstwo Rolne i Agroturystyczne
- AGROCROSS
- GRABICZEK
- Gospodarstwo Rolne i Rybackie „DOLINKA”
- Dębowe Wzgórze
- Jurtowe Wzgórze

IDZBARK

- Skotopaska & Bukolika
- Leśna Polana
- Świerkowa Zagroda
- Gospodarstwo Agroturystyczne „Nowe Siedlisko”
- Gospodarstwo Agroturystyczne „Nad stawem”
- Gospodarstwo Agroturystyczne „Zapiecek”
- Galeria „Estia”
- Uroczy Zakątek
- Domek nad Drwęcą
- Relaks przy lesie

KAJKOWO

- Apartament nad Jeziorem Sajmino
- Świetlik Apartamenty Mazurskie
- Gospodarstwo Rolne
- Agroturystyka
- Kacperkowo

KĄTNO

- Domek Kątno
- Domki/pokoje Kolory Mazur
- Domki Klimaty Mazur
- Tęcza Mazur
- Kemping Pajda Mazur
- Mazurskie Zakątki
- Dziupla u Szpaka
- Agroturystyka „Nad Wielkim Szelągkiem”
- Domek nad Szelągkiem
- Domek nad jeziorem Kątno Mazury
- Orlik Mazury
- Leśny Azyl Katno - noclegi Mazury
- Przytulne Kątno
- Domki Kątno - Apartment with Terrace

KĄTNO cd.

- Domek nad jeziorem Kątno Mazury
- Orlik Mazury
- Camping Kątno
- TERESA
- Tarasy Kątno
- VITA AQUA Kątno

KLONOWO

- Agroturystyka

KRAPLEWO

- Agroturystyka Dwór Kraplewo

LUBAJNY

- Gospodarstwo Agroturystyczne „Pod lipą”

MIEJSKA WOLA

- Gospodarstwo Turystyczne

MIEDZYLESIE

- 2 Bedroom Gorgeous Home In Ostroda
- Apartamenty Pod Sosnami
- Dom na Mazurach w sercu lasu - Szyszka i Woda

NOWE SIEDLIKO

- Apartament na Mazurach

OSTROWIN

- Agroturystyka nad stawami

PIETRZWAŁD

- Dylewska Widokówka
- Gospodarstwo rolne „Kalinówka”

RUŚ MAŁA

- Domek letniskowy Chrzęszczów w Małej Rusi ARIZONA
- 4 Bedroom Gorgeous Home
- Comfort Zone Ostróda Ruś Mała
- Przystań Mała Ruś
- Domek nad jeziorem - Mazur House
- Leśna Oaza
- Domek letniskowy Ostróda Arizona
- Szum Muzy Ruś Mała
- Domek letniskowy FINEACT
- Pauzówka

SAMBOROWO

- Apartamenty Cichosza
- Pole namiotowe Na Rataja

STARE JABŁONKI

- HOTEL ANDERS ****
- Domek Letniskowy
- Domek Letniskowy Mazurska Chatka
- Po prostu Piękna! Domek nad jeziorem
- Aktywna Agroturystyka
- Agroturystyka Leśna Polana
- Pole namiotowe pod sosnami
- Ośrodek Wypoczynkowy ELEMIS
- Ośrodek Skowronki
- Agro Zagroda Pod Dębami
- Stanica Wodna PTTK
- Bufet u Jacka – leśne pole biwakowe
- Zofiówka
- Agroturystyka Aktywna

SZELAĞ

- Fiołek - domek nad Szelağiem Wielkim
- Domek Ostróda

SZKLARNIA

- Apartament Królowa Luiza i Wiking

SZYLDAK

- Nice Apartment In Szyldak With Sauna
- Gospodarstwo agroturystyczne „Bocianówka”
- Mazurski Janosik
- Zagroda u Antosi
- Agroturystyka Stajnia Szyldak

WAŁDOWO

- Bajka Ośrodek Wczasowy
- Gospodarstwo rolne x 2

WARLITY WIELKIE

- NATURAL Hotel Eco & Conference
- Domek letniskowy nad jeziorem Mazury

WYGODA

- Zapiecek

WYSOKA WIEŚ

- HOTEL SPA Dr Irena Eris Wzgórza Dylewskie ****
- Gospodarstwo agroturystyczne „Dylewianka”
- Dylewska Widokówka
- Domek Inspiracja
- Dom Gościnny „Stara szkoła”

ZWIERZEWO

- Dom relaksacyjny na Mazurach Zachodnich
- Agroturystyka nad Szelağiem
- 4K
- Agrosfera

ŻUREJNY

- Agroturystyka

Źródło: sporządzone na podstawie informacji ze stron internetowych zawierających oferty noclegowe (Booking, GoogleMaps) oraz danych Urzędu Gminy Ostróda „Wykaz gospodarstw agroturystycznych działających na terenie gminy Ostróda”.

Znaczną część bazy stanowią obiekty o charakterze kameralnym, w tym gospodarstwa agroturystyczne i prywatne domy gościnne, co wpisuje się w wiejski i przyrodniczy charakter gminy. Jednocześnie funkcjonują tu obiekty hotelowe o wysokim standardzie, m.in. w Starych Jabłonkach i Wysokiej Wsi, które podnoszą atrakcyjność turystyczną gminy i przyciągają bardziej wymagających turystów. W wielu pozostałych miejscowościach baza noclegowa ma charakter punktowy (1-3 obiekty), co świadczy o jej równomiernym, choć niezbyt intensywnym rozmieszczeniu. Taka struktura sprzyja rozwojowi **turystyki rozproszonej, opartej na walorach środowiska naturalnego, spokoju i wypoczynku poza głównymi ośrodkami miejskimi.**

Jezióra oraz dostęp do lasów to główny „magnes”. Miejscowości położone nad Szelağiem Wielkim i Małym (Kątno, Stare Jabłonki, Zwierzewo) oraz jez. Pauzeńskim (Ruś Mała) koncentrują ok. 40% wszystkich obiektów noclegowych. Typ oferty przy jeziorach to głównie domki, apartamenty, kempingi, pensjonaty, agroturystyka. To produkt silnie sezonowy, rodzinny i „weekendowy”, nastawiony na dostęp do plaży, wody i lasu.

Hotele wysokiej klasy rozwijają się niezależnie od jezior. Przykładem jest Wysoka Wieś (Wzgórza Dylewskie), w której znajduje się hotel 5-ciogwiazdkowy i kilka obiektów wokół, w tym luksusowych. Pokazuje to, że unikalny produkt (spa, resort, mikroklimat) potrafi budować lokalny rynek noclegowy nawet poza ścisłym „pasmem jezior”. Drugim najbardziej znanym obiektem hotelowym wysokiej klasy jest 4-gwiazdkowy hotel w Starych Jabłonkach nad jez. Szelaż Mały. W ostatnich latach coraz większą popularność zdobywa Hotel w Warlitach Wlk. Nad jeziorem Szelaż Wielki.

Porównując dane rzeczywiste pozyskane z ofert ujętych w serwisach internetowych turystycznych i lokalizacyjnych, do danych w oficjalnym rejestrze GUS, należy wziąć pod uwagę niespójności, co może wynikać z niedostatecznego poziomu sprawozdawczości wobec GUS przez podmioty/osoby świadczące usługi turystyczne – np. w zakresie liczby obiektów wg GUS jest ich tylko 10, w rzeczywistości znacznie więcej.

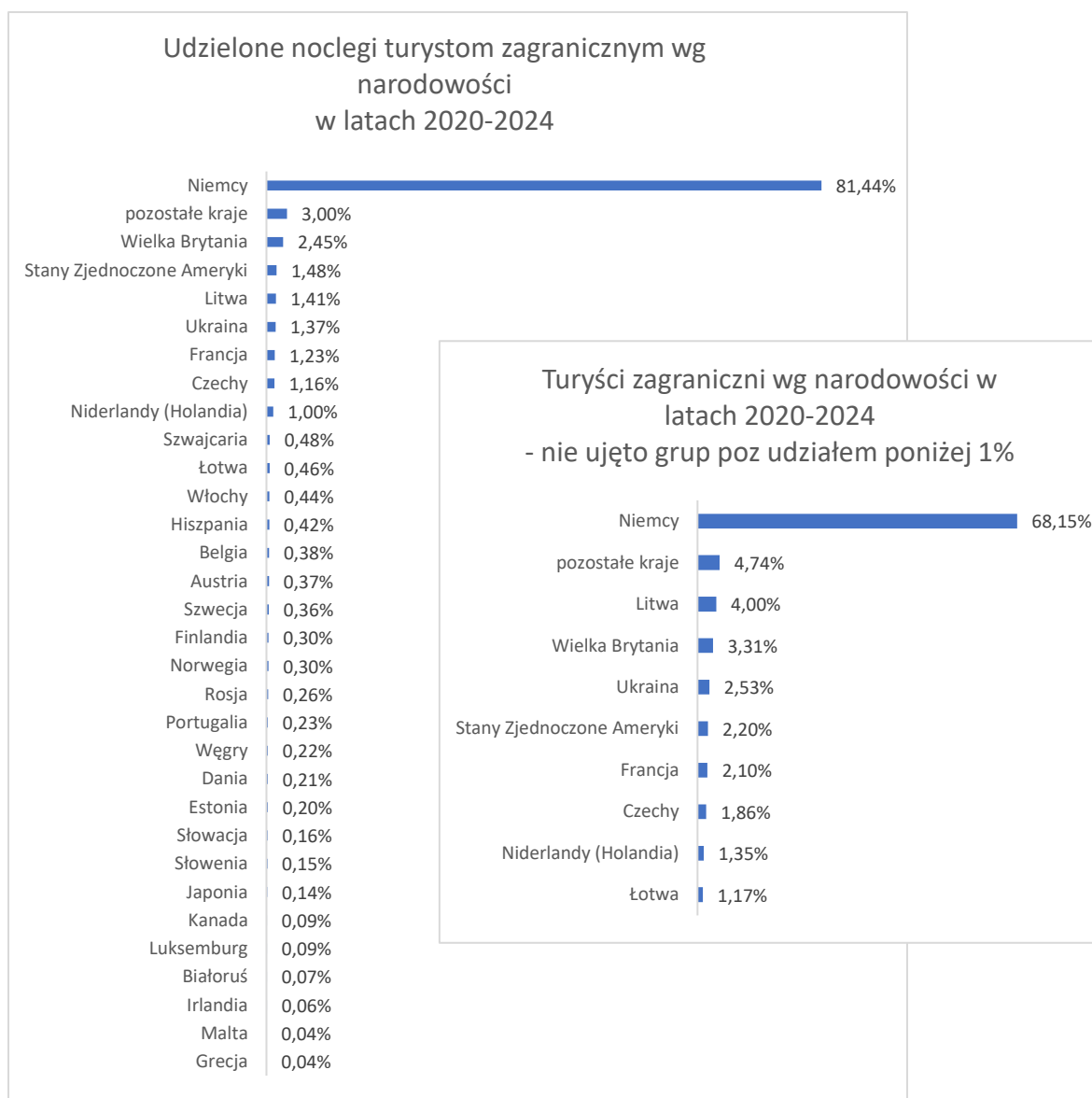
LICZBA OBIEKTÓW I MIEJSC NOCLEGOWYCH	2020	2021	2022	2023	2024
obiekty ogółem	10	10	10	9	9
obiekty całoroczne	5	5	5	6	6
miejsca noclegowe ogółem	1 244	1 242	1 305	1 190	1 117
miejsca noclegowe całoroczne	664	664	675	732	679

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

LICZBA MIEJSC NOCLEGOWYCH wg RODZAJU OBIEKTU	2020	2021	2022	2023	2024
hotele	598	598	609	609	609
pensjonaty	50	50	50	50	50
inne obiekty hotelowe	0	0	0	57	8
ośrodki wczasowe	408	408	449	458	322
zespoły domków turystycznych	84	84	84	0	0
pokoje gościnne/kwatery prywatne	16	16	16	16	16

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W latach 2020-2024 liczba obiektów noclegowych spadła, ale równolegle wzrosła liczba obiektów całorocznych. Pojemność ogółem zmalała z 1244 do 1117 miejsc (ok. -10%), za to miejsc całorocznych przybyło z 664 do 679, co podniosło ich udział z ok. 53% do 61%. Trzon podaży tworzą hotele. Od 2022 r. stałe 609 miejsc (ok. 55% wszystkich). Pensjonaty pozostają na niezmiennym poziomie 50 miejsc. Największa zmiana dotyczy ośrodków wczasowych. Po wzroście do 458 miejsc w 2023 r. spadły do 322 w 2024 r., co mocno obniżyło pojemność sezonową. Baza noclegowa gminy jest mniejsza, ale bardziej całoroczna.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Struktura turystów zagranicznych odwiedzających gminę wskazuje na wyraźną dominację jednego rynku źródłowego. **Turyści z Niemiec stanowią 68,15%** wszystkich odwiedzających z zagranicy. Jednocześnie ich udział w liczbie udzielonych noclegów jest jeszcze wyższy (ok. 81%), co może świadczyć o relatywnie dłuższym czasie pobytu tej grupy. Pozostałe kierunki charakteryzują się znacznie mniejszym udziałem: Litwa (4,0%), Wielka Brytania (3,31%), Ukraina (2,53%), USA (2,20%), Francja (2,10%), Czechy (1,86%), Holandia (1,35%) oraz Łotwa (1,17%), a udział pozostałych krajów wynosi łącznie 4,74%. Taka struktura wskazuje na istnienie kilku mniejszych, lecz potencjalnie rozwojowych segmentów rynku zagranicznego.

Kierunek działań na terenie gminy Ostróda powinien skupić się na utrzymaniu ruchu turystów z Niemiec (duży potencjał) poprzez jeszcze lepsze dotarcie z informacją, promocją oraz organizacją usług. Równolegle warto dywersyfikować promocję i pakiety w stronę Wielkiej Brytanii, USA, Holandii i Francji oraz rynków bałtyckich. Kluczowe będzie **wydłużanie sezonu i wydłużanie pobytu**.

Turystyka na Mazurach, a więc także w gminie Ostróda jest **wyraźnie sezonowa**. Ruch turystyczny koncentruje się **w lipcu-sierpniu**, z krócej także w czerwcu i wrześniu, a od listopada do marca popyt gwałtownie opada. Dla przedsiębiorców oznacza to roczne przychody skumulowane w kilku tygodniach, trudniejszą płynność finansową zimą – zwłaszcza u mikrofirm, które znacząco dominują w gminie Ostróda. Rynek pracy w branży turystycznej jest przez to niestabilny: latem dominuje zatrudnienie czasowe i nadgodziny, zimą redukcja etatów lub zawieszenia działalności. Utrzymanie wykwalifikowanej kadry przez cały rok bywa problemem.

Sezonowość podbija też **zmiennność wynagrodzeń** – w szczycie zarabia się więcej dzięki napiwkom i wydłużonym zmianom, ale w skali roku przeciętne dochody w usługach turystycznych są niższe. W najwyższym sezonie dochodzi do przeciążenia infrastruktury (plaże, drogi, gospodarka odpadami), co obniża doświadczenie turystów i koszty zewnętrzne przerzuca na samorząd. Poza sezonem ta sama infrastruktura jest niewykorzystana. Szczególnie ważna jest silna zależność od pogody.

Sezonowość wymusza specjalizację i podnoszenie jakości produktu turystycznego, a tam gdzie udało się zbudować ofertę **całoroczną** (spa/wellness, sauny i banie, kuchnia regionalna, konferencje, szlaki rowerowe i piesze, wydarzenia kulturalne) widać większą stabilność obrotów i etatów. Najlepszą odpowiedzią jest więc wydłużanie sezonu i dywersyfikacja popytu: krótkie, dobrze spakietowane pobyty poza wakacjami, praca zdalna/workation, eventy, spotkania biznesowe.

3.7. Tereny inwestycyjne

Gmina posiada tereny inwestycyjne, szczególnie **Tyrowo/Morliny** (także w ramach W-M SSE) oraz **Lubajny-Zwierzewo**. To one tworzą trzon podaży gruntów dla działalności produkcyjno-usługowej i magazynowej. Struktura MPZP jest „mozaikowa”. Wiele planów ma charakter punktowy (pojedyncze działki/kwartaly), co pozwala szybko uruchamiać inwestycje, ale jednocześnie utrudnia tworzenie dużych parków przemysłowych bez dalszych zmian planów.

Dostępność transportowa (S7, DK16, linia kolejowa) sprzyja lokowaniu funkcji usługowej i produkcyjnej przy **Tyrowie/Morlinach** i **Samborowie**.

Nowe i aktualizowane MPZP (2023–2025) poszerzają pulę terenów – m.in. o **Ostrowin** (MNU), **Idzbark** (infrastruktura), a także procedowane zmiany dla **Lubajny/Zwierzewo, Kajkowa** czy **Gierłoży**. Zwiększy się podaż gruntów pod inwestycje w horyzoncie 2–3 lat.

Miejscowość/obszar	Status MPZP	Co dopuszcza MPZP / uwagi
Tyrowo podstrefa W-M SSE okolice DK16/S7	obowiązuje; procedowane zmiany	funkcje przemysłowo-usługowe (PU), usługowe (U); obszar objęty Specjalną Strefą Ekonomiczną; korzystna dostępność komunikacyjna; przeznaczenie pod logistykę/produkcję

Miejscowość/obszar	Status MPZP	Co dopuszcza MPZP / uwagi
Morliny wspólny plan z Tyrowem; wybrane działki także w oddzielnym MPZP	obowiązuje	funkcje przemysłowo-usługowe (PU), usługowe (U) w ramach projektu „Morliny–Tyrowo”; dla działki 10/41 – uchwała z rysunkiem i legendą w rejestrze APP; przeznaczenie pod logistykę/produkcję
Lubajny – Zwierzewo	MPZP uchwalony 31.03.2022; trwające zmiany (2024–2025)	plany obejmują tereny usług, produkcji/magazynowania (wg legendy planu); nowe zmiany rozszerzają zakres dla kolejnych działek; strefy rozwoju zabudowy gospodarczej
Samborowo	obowiązuje dla wybranych terenów	W obrębie miejscowości typowo przewidziane funkcje usługowe (U) / przemysłowo-usługowe (PU) przy układzie drogowym i kolejowym; położenie przy linii kolejowej i drodze DK16 sprzyja usługom i działalności wytwórczej
Ostrowin (dz. 65/5)	MPZP 31.08.2023	funkcja mieszkaniowo-usługowe (MNU) oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), tereny zieleni naturalnej / nieurządzonej (ZN), tereny rolnicze (R), tereny wód powierzchniowych / urządzeń wodnych (W); usługi w zabudowie mieszanej
Ryn, Kątno, Kajkowo, Mała Ruś, Pietrzwałd, Górka, Warlity Wlk., Lubajny (pojedyncze działki)	obowiązujące MPZP (często punktowe); procedowane zmiany	W zależności od lokalizacji funkcje usługowe (U), mieszkaniowo-usługowe (MNU), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN); lokalne enklawy usług (niekiedy przy drogach wojewódzkich/pow.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Ostróda

Istotnym elementem wspierającym rozwój gospodarczy gminy jest oferta Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, funkcjonująca w ramach mechanizmu Polska Strefa Inwestycji. W obecnym systemie wsparcia inwestycyjnego **preferencje podatkowe** nie są już ograniczone wyłącznie do wyznaczonych terenów strefowych – **obejmują one całe terytorium Polski, w tym również obszar gminy Ostróda**. Oznacza to, że potencjalni inwestorzy mogą ubiegać się o decyzję o wsparciu i korzystać z ulg podatkowych niezależnie od lokalizacji inwestycji, pod warunkiem spełnienia określonych kryteriów jakościowych i ilościowych – a więc także na terenie gminy Ostróda.

Rozwiązanie to istotnie zwiększa atrakcyjność inwestycyjną gminy, umożliwiając elastyczne lokowanie przedsięwzięć gospodarczych także poza formalnie wyznaczonymi podstrefami. W praktyce pozwala to na lepsze wykorzystanie lokalnych zasobów przestrzennych oraz dostosowanie lokalizacji inwestycji do potrzeb przedsiębiorców, co może sprzyjać dywersyfikacji struktury gospodarczej i wzrostowi zatrudnienia.

3.8. Rynek pracy i bezrobocie

Osoby pracujące

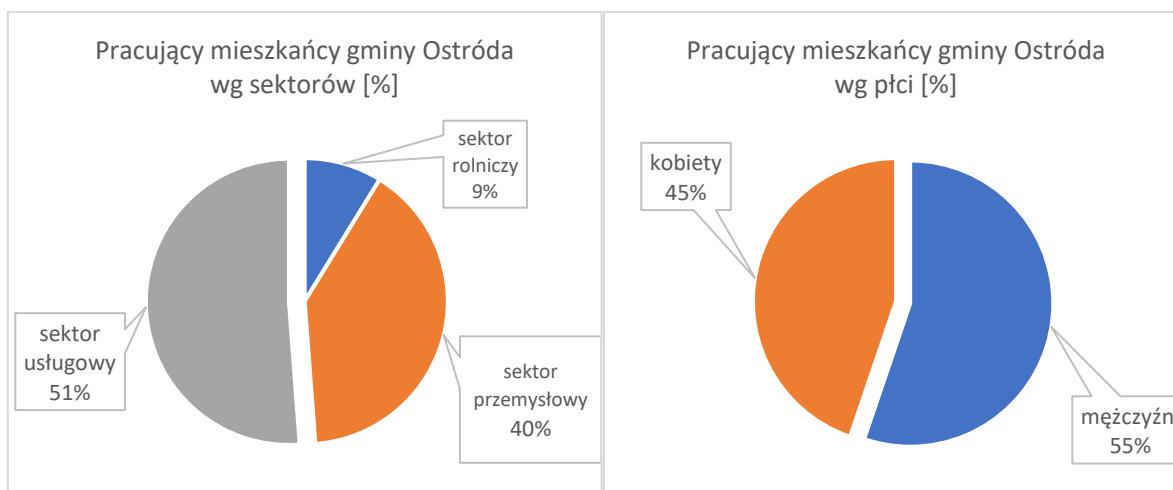
W 2024 r. w gminie Ostróda pracowało 6180 mieszkańców. To o 43 osoby więcej niż w roku 2023, co oznacza niewielki, ale dodatni ruch na rynku pracy. Struktura **zatrudnienia wyraźnie przesuwa się w stronę usług**. Liczba pracujących w tym sektorze wzrosła z 2936 do 3164 i przekroczyła połowę ogółu (ok. 51%). Równolegle przemysł zmalał z 2618 do 2473 (ok. 40%), a rolnictwo z 583 do 543 (ok. 9%), co sugeruje stopniowe „usługowienie” lokalnej gospodarki. W ujęciu płci **nastąpiła lekka feminizacja zatrudnienia**. Udział mężczyzn obniżył się z 55,6% do 54,7%, a kobiet wzrósł z 44,4% do 45,3% (2800 pracujących).

Istotną cechą rynku pozostaje duży ciężar mikroprzedsiębiorstw – ok. 23% pracujących (ok. 1,43 tys. osób) jest zatrudnionych w podmiotach do 5 osób, co zwiększa wrażliwość na wahania popytu, ale też świadczy o przedsiębiorczości mieszkańców. Jednocześnie rośnie udział pracujących 50+: z 28% do 29% (1781 osób), co wzmacnia potrzebę działań na rzecz utrzymania aktywności i zdrowia tej grupy.

Gmina notuje stabilny wzrost liczby pracujących i zmianę profilu w kierunku usług, przy kurczącym się przemyśle i rolnictwie.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH MIESZKAŃCÓW GMINY OSTRÓDA		2022	2023	2024
OGÓŁEM	osoba	-	6 137	6 180
mężczyźni	osoba	3 446	3 412	3 380
kobiety	osoba	2 778	2 725	2 800
sektor rolniczy	osoba	-	583	543
sektor przemysłowy	osoba	-	2 618	2 473
sektor usługowy	osoba	-	2 936	3 164
w podmiotach o wielkości 5 i mniej pracujących / do pracujących ogółem [%]	osoba / %	-	1 424 / 23%	1 429 / 23%
w wieku 50 lat i więcej / do pracujących ogółem [%]	osoba / %	-	1 748 / 28%	1 781 / 29%

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

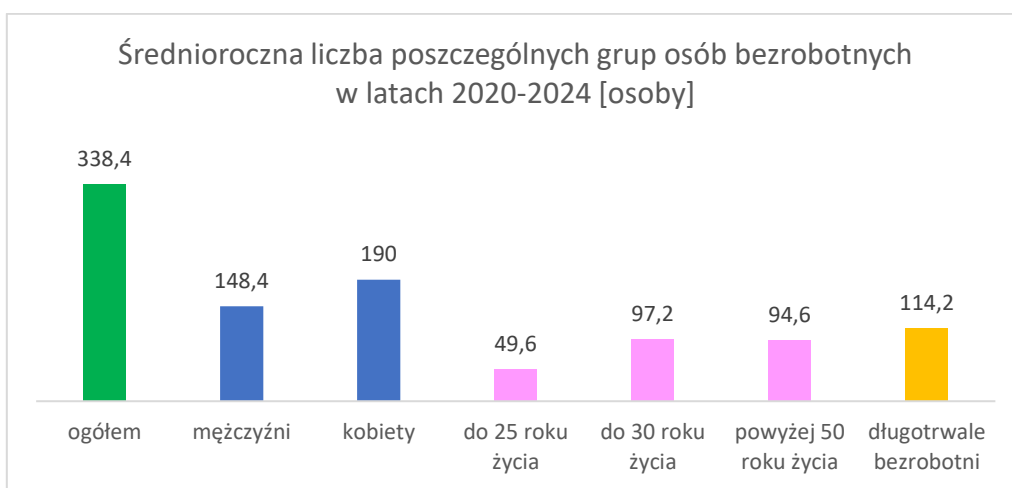
Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Bezrobocie

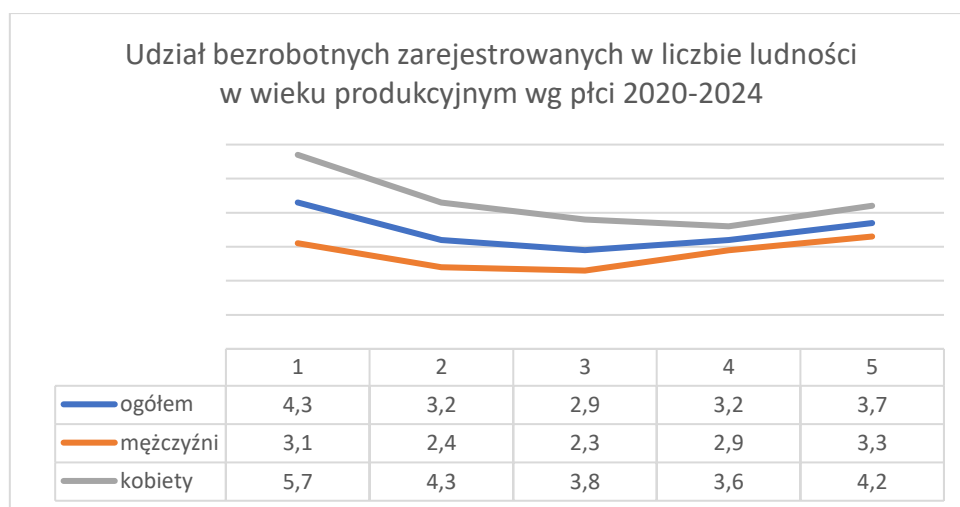
BEZROBOTNI W GMINIE OSTRÓDA	2020	2021	2022	2023	2024
ogółem	419	318	287	310	358
mężczyźni	167	127	121	153	174
kobiety	252	191	166	157	184
do 25 roku życia	57	38	48	50	55
do 30 roku życia	136	95	80	82	93
powyżej 50 roku życia	114	91	73	98	97
długotrwale bezrobotni	175	149	89	79	79

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

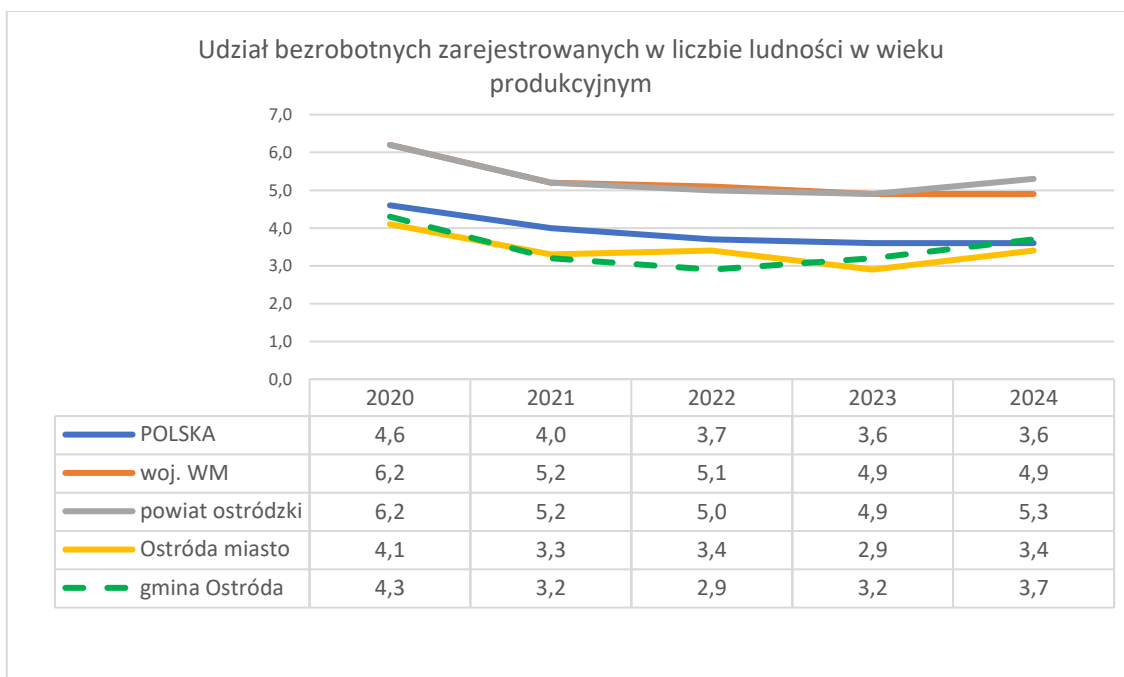
Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W grupie młodych sytuacja jest mieszana. W grupie do 30 lat liczba spadła w horyzoncie 2020-2024 (136 → 93), ale urosła w 2023-2024 (82 → 93), co może odzwierciedlać sezonowość i wejście absolwentów na rynek. W grupie 50+ widoczna jest umiarkowana poprawa wobec 2020 r. (114 → 97), lecz stabilizację rok do roku – to nadal ok. 27% rejestru i wyzwanie aktywizacyjne.

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W latach 2020–2022 bezrobocie w gminie Ostróda wyraźnie malało (419 → 287), po czym w 2023-2024 znów wzrosło do 358 osób. **Struktura płci uległa wyrównaniu**. Udział kobiet spadł z ok. 60% (2020) do 51% (2024), a mężczyzn wzrósł do 49%. Największym sukcesem jest **trwały spadek długotrwałego bezrobocia**: z 175 osób w 2020 r. do 79 w 2023-2024 (z ok. 42% do 22% bezrobotnych), co poprawia „jakość” rynku pracy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

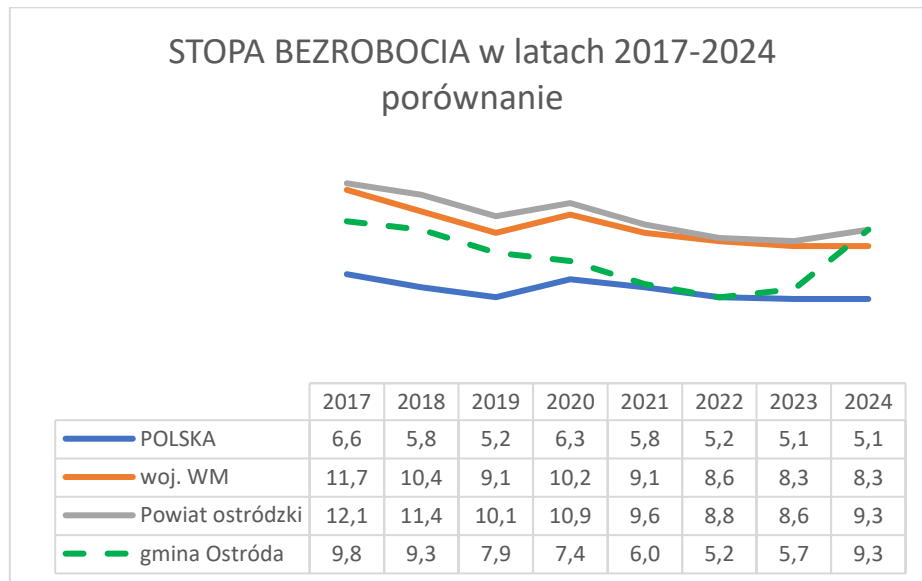
W gminie Ostróda wskaźnik bezrobotnych w wieku produkcyjnym spadł z 4,3% (2020) do 2,9% (2022) i był to najniższy poziom w całym porównaniu (niżej niż Polska 3,7% i miasto Ostróda 3,4%). W latach 2023–2024 nastąpiło odbicie w górę do 3,7%, czyli +0,8 p.p. względem 2022. Mimo tego wzrostu, w 2024 r. **gmina wypada lepiej niż woj. warmińsko-mazurskie (4,9%) i powiat ostródzki (5,3%), ale nieco gorzej niż Polska (3,6%) i miasto Ostróda (3,4%). Przewaga nad regionem jest wyraźna (-1,2 p.p.), a nad powiatem jeszcze większa (-1,6 p.p.), co pokazuje relatywnie silniejszy lokalny rynek pracy na tle otoczenia. Jednocześnie różnica do kraju (+0,1 p.p.) i do miasta (+0,3 p.p.) sygnalizuje, że po pandemicznej poprawie część presji na zatrudnienie wróciła szybciej na obszary wiejskie niż w rdzeniu miejskim.**

W latach 2020–2024, stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce kształtowała się w granicach 5,0-6,0%. W tym samym okresie, województwo warmińsko-mazurskie miało jedną z najwyższych stóp bezrobocia w kraju, wynoszącą od około 8,0% do 9,5%. Powiat ostródzki natomiast plasował się jeszcze wyżej, osiągając w 2024 r. wartości około 8,8%–8,6%. Stopa bezrobocia w gminie Ostróda

STOPA BEZROBOCIA	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
POLSKA	6,6	5,8	5,2	6,3	5,8	5,2	5,1	5,1
woj. WM	11,7	10,4	9,1	10,2	9,1	8,6	8,3	8,3
Powiat ostródzki	12,1	11,4	10,1	10,9	9,6	8,8	8,6	9,3
gmina Ostróda	9,8	9,3	7,9	7,4	6,0	5,2	5,7	9,3

Źródło: opracowanie na podstawie GUS BDL i polskawliczbach.pl

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W gminie Ostróda stopa bezrobocia spadła z 7,4% (2020) do 5,2% (2022), lekko odbiła w 2023 (5,7%), a w 2024 r. wzrosła do 9,3%. Oznacza to utratę wcześniejszej W 2024 r. gmina jest powyżej powiatu (9,3% = tyle samo), woj. WM (8,3%) i wyraźnie powyżej kraju (5,1%). Skok w górę zbiega się ze spadkiem zatrudnienia w przemyśle i rolnictwie oraz silną sezonowością (turystyka/budownictwo) i wrażliwością mikrofirm, które dominują w strukturze.

Bezrobocie stanowi jeden z głównych powodów udzielania pomocy społecznej mieszkańcom gminy Ostróda.

WNIOSKI

3_ Gospodarka, rynek pracy i turystyka

- 1) Dla rozwoju przedsiębiorczości w gminie Ostróda kluczowe jest **rozwijanie jednoosobowych działalności gospodarczych (JDG)**, które są największym „motorem” przedsiębiorczości w gminie. Stwarzanie dogodnych warunków do rozwoju, inwestowania, jak również godzenia życia zawodowego z rodzinnym (rosnący udział kobiet w zatrudnieniu), poprzez zapewnienie infrastruktury komunikacyjnej, internetowej, społecznej (żłobki, przedszkola), jak również programy administracyjno-finansowe oraz tereny inwestycyjne.
- 2) Drugi kluczowy aspekt to **niwelowanie i przeciwdziałanie skutkom sezonowości** w usługach turystycznych, by zwiększyć całoroczną ofertę, a więc także zapewnić całoroczne miejsca.
- 3) Istotnym elementem jest również „przyciągnięcie” do gminy **średnich i dużych zakładów pracy**, co ustabilizuje rynek zatrudnienia, który aktualnie jest narażony na duże wahania charakterystyczne dla mikrofirm stanowiących trzon przedsiębiorczości w gminie Ostróda.
- 4) W latach 2020-2024 średnio przybywało ~74 podmiotów gospodarczych rocznie. **Za ~80% całego przyrostu liczby firm odpowiadają JDG**. To główny motor wzrostu.
- 5) W gminie od lat **zdecydowanie dominują mikroprzedsiębiorstwa** zatrudniające do 9 osób. Stanowią one 97% wszystkich podmiotów. Rozwój w kolejnych latach zależeć będzie od wsparcia dla mikroprzedsiębiorstw i ograniczenia barier podatkowych oraz administracyjnych.
- 6) W latach 2023-2024 odnotowano **dynamiczny wzrost liczby NGO** (fundacje, stowarzyszenia). Obszar społeczeństwa obywatelskiego dynamicznie się rozwija – rośnie rola organizacji pozarządowych w życiu gminy. Organizacje te są potencjalnymi pracodawcami.
- 7) Przedsiębiorczość koncentruje się w dużych wsiach i przy głównych trasach komunikacyjnych: Kajkowo, Samborowo, Lubajny, Międzyzlesie, Tyrowo, Idzbark, Brzydowo, Pietrzwałd. Te miejscowości łączy dobra dostępność komunikacyjna (bliskość Ostródy, drogi krajowe/ekspresowe), większa liczba mieszkańców, infrastruktura społeczna.

- 8) **Największe pięć sektorów obejmują ~63% całego sektora prywatnego w gminie Ostróda.** Są to: Budownictwo, Handel, naprawa pojazdów, Przemysł przetwórczy, Pozostała działalność usługowa oraz Działalność profesjonalna, naukowa, techniczna.
- 9) **Najbardziej przyszłościowe kierunki dla rozwoju przedsiębiorczości w gminie Ostróda** – sektory „gospodarki wiedzy” z najwyższą dynamiką: informatyka i komunikacja, usługi finansowe, działalność profesjonalna.
- 10) **Energia i odpady** mają marginalne znaczenie. Rozwój OZE i gospodarki obiegu zamkniętego może w przyszłości zmienić ten obraz – także w zakresie przedsiębiorczości lokalnej.
- 11) Gospodarka przesuwa się z tradycyjnych branż w kierunku **usług wiedzy i społecznych. Najszybciej rozwijające się sektory IT, kultura/rekreacja, usługi administrowania, finanse, edukacja.** Rolnictwo i nieruchomości tracą znaczenie, mimo że są stabilne liczbowo.
- 12) Brakuje rzetelnej, kompleksowej informacji nt. wszystkich dostępnych obiektów hotelowych na terenie gminy.
- 13) **Jeziora oraz dostęp do lasów to główny „magnes”.** Miejscowości położone nad Szelażem Wielkim i Małym (Kątno, Stare Jabłonki, Zwierzewo) oraz jez. Pauzeńskim (Ruś Mała) **koncentrują ok. 55% wszystkich obiektów noclegowych w gminie.**
- 14) **Niemcy stanowią 68,15% wszystkich turystów zagranicznych,** więc lokalny rynek turystyczny jest mocno skoncentrowany na jednym kraju. Co ważne, ich udział w udzielonych noclegach jest jeszcze wyższy (~81%), co sugeruje dłuższe pobyty gości z DE. Za Niemcami widać długą przerwę: Litwa 4,0%, Wielka Brytania 3,31%, Ukraina 2,53%, USA 2,20%, Francja 2,10%, Czechy 1,86%, Holandia 1,35%, Łotwa 1,17%, a
- 15) Tereny inwestycyjne **Tyrowo/Morliny** oraz **Lubajny–Zwierzewo** tworzą trzon podaży gruntów dla działalności produkcyjno-usługowej i magazynowej.
- 16) Struktura MPZP jest „mozaikowa”. Wiele planów ma charakter punktowy (pojedyncze działki/kwartaly), co pozwala szybko uruchamiać inwestycje, ale jednocześnie utrudnia tworzenie dużych parków przemysłowych bez dalszych zmian planów.
- 17) Struktura **zatrudnienia wyraźnie przesuwa się w stronę usług.** Liczba pracujących w tym sektorze wzrosła i przekroczyła połowę ogółu (ok. 51%).
- 18) **Feminizacja zatrudnienia** – coraz większy udział kobiet wśród osób pracujących.
- 19) **Bezrobocie wciąż stanowi jeden z głównych powodów udzielania pomocy społecznej mieszkańcom gminy Ostróda.**